

ALS JE 50 WORDT, WIL HIJ ER TWEE VAN 25!

Als je 50 wordt, wil hij er twee van 25!

Krijg grip op je geldzaken en maak bewuste keuzes
over je relatie, werk en gezin

Jacqueline van der Vorm

© 2017 Drs J.A. van der Vorm-van Zoelen FFP RFEA / Uitgeverij U2pi

Titel: Als je 50 wordt, wil hij er twee van 25!

Auteur: Jacqueline van der Vorm

Website auteur: www.vandervormfp.nl

Uitgeverij U2pi BV, Den Haag

Website uitgever: www.jouwboek.nl

ISBN: 978-90-8759-661-3

NUR: 793

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Voorwoord

Als mijn moeder vroeger het haar van haar moeder, mijn oma, mooi had geverfd en gekruld, zei mijn opa altijd: “Ach, als ze 50 wordt, ruil ik haar toch in voor twee van 25!” Dit was gekscherend bedoeld, mijn opa hield heel veel van mijn oma en ze zijn tot hun dood gelukkig getrouwd gebleven.

De uitdrukking “als ze 50 wordt, ruil ik haar in voor twee van 25” heeft mij als financieel planner en scheidingsmediator wel geïnspireerd tot het schrijven van dit boek. Want hoewel de titel natuurlijk met een knipoog is bedoeld, zie ik het cliché toch regelmatig voorbij komen; de man ruilt tijdens een midlife crisis zijn vrouw in voor een jonger exemplaar. En vaak is zijn ex-vrouw op financieel gebied dan van zijn medewerking en welwillendheid afhankelijk.

Met dit boek hoop ik je te inspireren om nooit in zo’n afhankelijke positie terecht te komen; neem de touwtjes zelf in handen! En wie weet ruil jij hem dan op zijn vijftigste wel in voor twee van 25. 😊

Dankwoord

Allereerst wil ik mijn zus Jeannette bedanken. Als “proeflezer” heeft zij steeds mijn teksten beoordeeld en mij gestimuleerd om met dit boek verder te gaan en het ook daadwerkelijk te voltooien. Dit woord van dank geldt ook voor mijn vriendinnen Mariella en Sacha. Ik dank mijn man Paul voor het steeds geduldig aanhoren van al mijn plannen en ideeën.

Mijn collega Carine dank ik voor haar inhoudelijke commentaar op mijn teksten. Haar altijd eerlijke en ongezouten kritiek was ook nu weer erg waardevol voor mij.

En *last but not least* was er mijn oom Wim. Hij heeft dit boek met zijn onuitputtelijke energie (en enthousiasme) op taal- en stijlfouten gecontroleerd en waar nodig gecorrigeerd. Mocht er toch nog een foutje resteren, dan is dat geheel mijn schuld!

Inhoudsopgave

Inleiding	11
1 Orde op zaken stellen	13
Financieel plan	13
Wat geef je uit?	14
Hoe lang moet ik nog?	16
Een kasboek maken	16
Administratie ordenen	22
De boel in mappen	22
Aan de slag!	25
2 Eeuwige trouw beloven	27
Ruzie over geld binnen relaties	27
Ja, ik wil!	28
Geregistreerd partnerschap	30
Huwelijkse voorwaarden	30
Je eigen huwelijksplan	32
Aan de slag!	35
3 Samenwoners	37
Samenlevingscontract	38
Wie betaalt wat?	39
Affectieve relatie	41
Het pensioen	41
Waar “verblijft” het huis?	42
Aan de slag!	44
4 Huis kopen	45
Wat is een hypotheek?	46
Aftrek hypotheekrente	47
Potjes om af te lossen	48
In de scheidingspraktijk	50
Hypotheekvoorbeeld na een scheiding	51

	Ieder de helft van het huis?	52
	Aan de slag!	54
5	Kinderen en geld	55
	Sparen voor de studie	55
	Wat moet er nog meer geregeld worden?	57
	Op welke tegemoetkomingen heb je recht?	58
	Financiële opvoeding	60
	Aan de slag!	61
6	Eigen bedrijf starten	62
	Mijn verhaal	62
	Als zelfstandige mag en moet je alles zelf regelen!	64
	Als je partner een eigen bedrijf heeft	67
	Hoe zit dat met de belasting?	68
	Aan de slag!	71
7	Gelukkig samen oud worden	73
	Zie jezelf als 70-jarige	73
	AOW	74
	Pensioen	74
	Geen pensioen	75
	Pensioen en je relatie	75
	Zelf een potje voor je oude dag regelen	76
	Minicursus beleggen	77
	Hoeveel moet je sparen?	80
	Zelf risico's afdekken	81
	Aan de slag!	83
8	Uit elkaar	84
	Ouderschapsplan	86
	Verdeling vermogen	87
	Verdeling inkomen: kinderalimentatie	88
	Verdeling van het inkomen: partneralimentatie	91
	Verdeling pensioen	94
	Procedure	96
	Aan de slag!	98

9	Overlijden	100
	De erfenis	100
	Levensverzekeringen	101
	Inkomen na overlijden	103
	Aan de slag!	105
10	Belastingen en toeslagen	106
	Is een belastingaangifte heel eng?	106
	Soorten belasting	107
	Een korte uitleg hoe de belastingaangifte in elkaar zit	108
	Je huis en hypotheek in de belastingaangifte	110
	Fiscaal partners	111
	Aan de slag!	112
11	Wat doen met tien miljoen?	113
	In mijn praktijk	113
	Wat zou je doen als Gaston aanbelde met tien miljoen?	114
	Wensen en prioriteiten	115
	Achteraf spijt hebben	116
	Aan de slag!	119
	Extra: Hulp inroepen	120
	Alles wat gratis is, kost veel geld!	120
	Wat doet een financieel planner?	121

Inleiding

Veel vrouwen in het spitsuur van hun leven zijn op zoek naar “rust in hun hoofd”. We gaan massaal naar yoga, doen aan meditatie en ruimen ons huis op à la Marie Kondo. Persoonlijk krijg ik vooral rust in mijn hoofd als ik mijn geldzaken goed geregeld heb. Wat komt erin, wat gaat eruit? Hoeveel moet ik werken om een leuk leven te kunnen leiden? En wat als er iets onverwachts gebeurt, zoals ziekte, overlijden of mijn man die er met zijn secretaresse vandoor gaat?

Hoe geëmancipeerd en goed opgeleid vrouwen tegenwoordig ook zijn, de grote geldzaken als de hypotheek, belastingen en pensioen laten zij graag aan hun partner over. Geen interesse om zich erin te verdiepen, stoffig en saai. Pas als er iets heftigs gebeurt, zoals een scheiding, moeten vrouwen zich ineens wel in de geldzaken verdiepen.

Want niet alleen zijn veel vrouwen zich niet (voldoende) bewust van hun eigen financiële positie, ook is bijna de helft van de Nederlandse vrouwen economisch niet zelfstandig. Dat betekent dat zij zichzelf niet kunnen onderhouden en afhankelijk zijn van de overheid of van hun partner.

Dat die combinatie van economische afhankelijkheid van de partner en het overlaten van de financiën aan diezelfde partner nog weleens tot hele vervelende verrassingen leiden, merk ik dagelijks in mijn praktijk als scheidingsmediator.

Hopelijk denk je nu; ik heb een toprelatie en ga nooit scheiden! Feit is echter dat ongeveer een derde van de huwelijken en de helft van de samenwoonrelaties toch vroeg of laat strandt. En nagenoeg alle vrouwen die ik in mijn praktijk heb gezien, zeiden dat ze echt nooit hadden verwacht dat hen dit zou overkomen!

Maar ook als je samen met je partner gelukkig 100 jaar wordt, is het fijn om grip te hebben op je eigen geldzaken. Want geld staat ook voor vrijheid; wie een grote spaarpot heeft, heeft de vrijheid om (deels) haar baan op te zeggen als ze hier niet meer gelukkig in is, of meer tijd aan haar kinderen of zieke moeder te besteden. En wie zichzelf kan onderhouden, heeft de vrijheid om op te stappen als ze niet meer gelukkig is in haar relatie.

Dit boek is niet bedoeld om je aan te zetten om huis en haard te verlaten voor een topcarrière of andere man. **Dit boek is wel bedoeld om je bewust te maken van je financiële situatie en je aan te zetten om bewuste keuzes te maken. Zo kan je je leven op een manier invullen waar je gelukkig van wordt en waar je de consequenties van overziet.**

Vaak vinden die bewuste keuzes pas op moeilijke momenten plaats zoals bij een scheiding of een overlijden. Of op momenten dat mensen het even niet meer weten; wat wil ik eigenlijk in het leven? Niet zelden gooien mensen na een burn-out het roer rigouzeus om. Met dit boek hoop ik jou te inspireren om nu al zelf de stap te zetten om grip op je geldzaken te krijgen en niet te wachten tot het eens noodgedwongen moet.

Aan de hand van voorbeelden uit mijn praktijk en praktische uitleg in jip-en-janneketaal moedig ik je aan om hier zelf mee aan de slag te gaan zodat je rust in je hoofd krijgt!

1 Orde op zaken stellen

Financieel plan

Ik ben niet alleen scheidingsmediator, maar ook financieel planner. Dat betekent dat ik verstand heb van alle “geldgebieden”.

Soms komen cliënten met een concrete vraag bij mij, zoals “wanneer kan ik stoppen met werken?”, maar meestal willen mensen inzicht en overzicht. “Hoe zit mijn situatie in elkaar?” is dan ook de meest gestelde vraag.

Ik maak voor mijn cliënten daarom inzichtelijk wat zij nu eigenlijk hebben en hoe hun situatie er uit ziet als ze gezond samen 100 jaar worden. Ook kijk ik wat beter kan. Heb je geen overbodige financiële producten zoals woekerpolissen? En passen je testament en huwelijkse voorwaarden nog wel bij je huidige situatie?

Zo had ik eens een stel dat in hun samenwoontijd keurig een testament had opgesteld waarin zij elkaar als enig erfgenaam benoemden. Inmiddels hadden zij kinderen, maar dit testament was nooit aangepast. Dit betekende dat zij op deze manier hun kinderen onbedoeld hadden onterfd!

Ook kijk ik naar de mogelijke risico's die mijn cliënten lopen. Wat als één van beiden arbeidsongeschikt raakt of, nog erger, overlijdt? Kan de ander dan in de woning blijven wonen? Uit onderzoek blijkt dat 2/3 er financieel behoorlijk op achteruit gaat als de partner plotseling overlijdt. Veel mensen zijn zich hier niet van bewust en denken “dat het wel goed geregeld is”. Maar heb jij enig idee waar je concreet van gaat leven als je partner morgen onder de tram loopt? En kan je dan in je woning blijven, of moet die dan verkocht worden?

Ook kijk ik naar het risico van uit elkaar gaan. Als ik zie dat een stel niet getrouwd is en de vrouw (grotendeels) voor de kinderen zorgt waardoor zij nauwelijks inkomen heeft, dan wijs ik haar erop dat ze geheel met lege handen staat als haar partner er met zijn secretaresse vandoor gaat.

Een financieel plan is in mijn ogen dus absoluut geen overbodige luxe. Het geeft je rust, zekerheid en grip. Als je dan toch besluit om de boel te laten zoals die is, prima! Maar dan doe je het wel bewust.

Voordat ik zo'n financieel plan kan maken, moeten mijn cliënten wel eerst wat huiswerk doen. En hoe ingewikkeld een situatie ook is, stap één van ieder financieel plan is altijd heel simpel een kasboekje!

Wat geef je uit?

Als je met je eigen uitgaven aan de slag gaat, adviseer ik je echt eens te kijken naar een aflevering van “een dubbeltje op zijn kant” met John Williams. Mensen die hieraan mee doen, hebben doorgaans geen idee wat er nu werkelijk uitgaat. Iedere aflevering opnieuw is het enorm schrikken als mensen doorkrijgen wat er gemiddeld maandelijks uit gaat. Ook in mijn praktijk merk ik dat mensen hun eigen uitgaven standaard te laag inschatten.

Omdat ik mijn cliënten, naast het invullen van het uitgavenlijstje, ook altijd vraag wat zij sparen, kan ik door een vergelijking met het inkomen en de opgegeven uitgaven controleren of het ingevulde uitgavenpatroon klopt. En op een enkele uitzondering na blijkt dat mensen standaard hun eigen uitgaven te laag hebben ingeschat.

Zo is sparen voor een auto of vakantie eigenlijk geen sparen. Het zijn uitgestelde uitgaven, die wel steeds terugkomen. Het gas/water/

licht betaal je elke maand, je zomervakantie elk jaar en je auto elke tien jaar. Maar het zijn allemaal uitgaven. Pas als er daarna nog iets over is, dan kun je echt sparen!

Praktijkvoorbeeld

Jaren geleden kwam er een stel in mijn praktijk dat het gevoel had te veel uit te geven, maar hier niet de vinger op kon leggen. Ze hadden beiden een goede baan en geen kinderen, dus geld genoeg zou je zeggen. Maar toch voelde het niet helemaal goed. En inderdaad, uit de financiële planning kwam geen gunstig toekomstbeeld. Als zij zo doorgingen met dit uitgavenpatroon zou er op termijn een flink probleem ontstaan. Het pensioen was niet goed geregeld, waardoor zij er enorm op achteruit zouden gaan na pensionering, iets wat lastig is als je een riant levensstijl gewend bent. Bovendien heb je na pensionering ook nog eens meer tijd om leuke dingen te doen en vaak nog meer geld nodig. Ook zou er bij deze cliënten een probleem ontstaan als de lage variabele hypotheekrente omhoog zou gaan. Hier moest een buffer voor komen en wat geld opzij zetten voor de oude dag was zeker geen overbodige luxe. Ik presenteer natuurlijk liever een financiële planning aan mijn cliënten waaruit komt dat al hun wensen te realiseren zijn. Bij deze cliënten kwam ik met een negatieve boodschap: de broekriem aantrekken! Het gekke was dat deze cliënten heel blij waren met deze financiële planning. Ook al was de uitkomst niet best, zij wisten nu tenminste waar zij aan toe waren! Nu wisten zij wat zij konden uitgeven en wat eigenlijk boven het budget was. Overigens deden zij daarna nog steeds weleens iets wat "buiten het budget" was, met het grote verschil dat zij dit nu bewust deden. Al zeiden ze dan wel tegen elkaar: "dit zou Jacqueline nooit goed vinden!"

Hoe lang moet ik nog?

Een vraag waar veel mensen bij mij mee binnen komen is “Hoe lang moet ik nog werken?” Ook in de media staan regelmatig grote koppen “We moeten langer doorwerken”. Persoonlijk vind ik dit een nogal deprimerend uitgangspunt. Als je werk niet leuk is zou ik eerder daar iets aan doen dan mijn tijd uit te zitten. Genoeg mensen halen de pensioenleeftijd niet eens.

Buiten dat is het niet juist. De AOW, ofwel de uitkering die je van de overheid krijgt op je oude dag, komt niet meer op je 65ste, maar later. Je kunt echter stoppen met werken als je simpelweg voldoende geld hebt om aan je uitgaven te voldoen.

Misschien zijn jouw uitgaven op je 60ste wel veel lager dan nu omdat je hypotheek is afgelost en je kinderen niet meer financieel afhankelijk van je zijn. En misschien heb jij geen dure wensen zoals de wereld rond cruisen en ben je dik tevreden in je eigen achtertuin. Dit lagere uitgavenpatroon in combinatie met jouw goedgevulde spaarrekening of een erfenis die je krijgt, maken misschien dat jij wel op je 60ste kunt stoppen met werken, ook al komt je AOW pas zeven jaar later.

Kortom, of je nu vragen hebt over je pensioen of over je positie na een scheiding, het uitgavenlijstje is de basis voor elke financiële planning.

Een kasboek maken

Als je zelf meer inzicht wilt in je financiële situatie is dat dan ook stap 1: een kasboekje maken. En dan bedoel ik niet alleen de boodschappen en je kleding, maar ook je hypotheeklasten en het onderhoud van je huis.

Neem dus ook je jaarlijkse uitgaven mee; bijvoorbeeld voor de vakantie of alle gemeente aanslagen die in januari weer komen. En wat kost je auto eigenlijk? En dan bedoel ik niet alleen je brandstof, verzekering en wegenbelasting, maar ook de afschrijving (*afschrijving?? Iedere maand een bedrag opzij leggen zodat je een nieuwe kunt kopen als de oude naar de sloop moet*).

En eens in de zoveel jaar moet ook de verwarmingsketel in je huis worden vervangen, of gaat het dak lekken. Hoewel deze kosten moeilijk in te schatten zijn, kun je als richtlijn jaarlijks 2% van de waarde van je huis hiervoor reserveren. Dus is je huis € 250.000 waard? Dan kun je rekening houden met een post “onderhoud” van € 5.000 per jaar, ofwel ruim € 400 per maand.

Maar niet alleen de verwarmingsketel en de gemeentebelasting zijn relevant. Ook de leuke dingen natuurlijk! Ga maar eens na wat je nu uitgeeft aan kleding, boodschappen, uit eten, dagjes weg, enzovoort.

App op je telefoon of oud schrift

Om je uitgaven goed in kaart te brengen, kun je een digitaal huishoudboekje aanmaken. Tegenwoordig heeft bijna elke bank wel een eigen variant waar je rekening aan gekoppeld kan worden. Hier moet je even voor gaan zitten om verschillende categorieën aan te maken, maar dan heb je ook wat.

Het Nibud heeft ook een functie waarmee je jouw digitale huishoudboekje met een ander gezin in dezelfde situatie kunt vergelijken. Je kunt dan zaken als inkomen, aantal kinderen enzovoort aangeven zodat je met mensen die vergelijkbaar zijn je uitgavenpatroon kunt vergelijken.

Blijkbaar is hier behoefte aan. Niet zelden krijg ik de vraag of een uitgavenpatroon wel “normaal” is. Mijn antwoord is dan altijd de wedervraag: “Waarom vind je dat belangrijk?” De één geeft zijn geld

graag uit aan lekker eten, de ander aan een mooie auto en de derde woont graag ruim. De vraag is waar jij graag je geld aan uitgeeft en wat de buurvrouw met haar geld doet, vind ik persoonlijk niet zo interessant.

Hoewel er dus digitale huishoudboekjes in overvloed zijn, volstaan een simpele Excel sheet of een gewoon schrift natuurlijk ook prima. Pak je (digitale) bankafschriften van het laatste jaar er eens bij en ga inventariseren wat je nu echt op maandbasis uitgeeft aan bijvoorbeeld de boodschappen, de kapper en etentjes. Doe wat voor jou werkt en maak het vooral niet ingewikkelder dan noodzakelijk; maar ga wel je uitgaven eens goed in kaart brengen. Het resultaat kan nog weleens een flinke *eyeopener* zijn!

Op deze manier wordt voor jezelf duidelijk wat je uitgeeft en of je hier tevreden mee bent. Wil en kun je de situatie zo laten? Prima! Schrik je je een ongeluk? Dan ligt nu gelijk voor je neus waar je op zou kunnen besparen. Op de volgende pagina zie je het lijstje dat ik aan mijn cliënten meegeef om ze op weg te helpen.

Woning

(Hypotheek-)rente
Sparen/ aflossen hypotheek
Huur
Onderhoud woning
Gemeentelijke heffingen (OZB, reiniging en riool)
Waterschap
Gas, water en elektra
Opstal- en inboedelverzekering

Inkomensvoorzieningen

Lijfrenteverzekering/bancaire lijfrente

Vermogensopbouw

Vaste inleg sparen kapitaalverzekering/depot

Ziektekosten

Ziektekostenverzekering nominale premie
Eigen risico (gerealiseerd)

Overige verzekeringen

Arbeidsongeschiktheidsverzekering
Overlijdensrisicoverzekering
Overige (WA, begrafenis, rechtsb., reis)